

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5007/2019
22.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Јован Матијевић, адвокат из ..., против туженог Удружења осигуравача Србије, Биро зелене карте Београд, са умешачем на страни туженог „ББ“ из ..., које заступају пуномоћници Зоран Ристић, адвокат из ... и Милош Ристић, адвокат из, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3025/19 од 03.09.2019. године, у седници већа од 22.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3025/19 од 03.09.2019. године, па се предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 533/17 од 02.04.2019. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи по основу изгубљене зараде исплати 860.489,60 динара са законском затезном каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 02.04.2019. године до исплате, а одбијен је тужилин захтев за накнаду материјалне штете за износ од 3.391.947,21 динар. Делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи на име материјалне штете и то по основу делимичне туђе неге и помоћи исплати 534.750,00 динара са законском затезном каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од 02.04.2019. године до исплате, а одбијен је као неоснован тужилин захтев за исплату материјалне штете по основу делимичне туђе неге и помоћи за износ од 89.921,11 динара. Обавезан је тужени да тужиљи исплаћује по основу делимичне туђе неге и помоћи износ од по 8.625,00 динара почев од 01.01.2019. године па убудуће сваког 01. до 05. у месецу за текући месец све док овај износ вансудским и судским поравнањем или судском одлуком не буде измењен са законском затезном каматом на доспеле, а неисплаћене рате по Закону о висини стопе затезне камате почев од 02.04.2019. године до исплате. Делимично је усвојен захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи исплаћује месечно по 17.382,00 динара почев од 02.04.2019. године па убудуће сваког 01. до 05. у месецу за текући месец све док тај износ вансудским или судским поравнањем или судском одлуком не буде измењен са законском затезном каматом на досуђене а неисплаћене рате по Закону о висини стопе затезне камате почев од пресуђења до коначне исплате, а за период од 01.08.2018. до 02.04.2019.

године исплаћује по 2.958,82 динара за сваки месец на име разлике између припадајућег увећаног износа од 17.372,00 динара и исплаћеног износа од 14.423,18 динара са законском каматом по Закону о висини стопе затезне камате почев од пресуђења до коначне исплате. Захтев тужиље за исплату месечне новчане ренте за износ од 28.513,19 динара за период од пресуђења па убудуће је одбијен као неоснован са траженом каматом, као и захтев тужиље за исплату увећане ренте за период од 01.08.2018. до 02.04.2019. године за сваки месец за износ од 42.936,37 динара са каматом. Обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка исплати 364.172,00 динара са законском затезном каматом од истека рока за добровољно извршење обавезе па до исплате, а одбијен је захтев тужиље за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова од правноснажности пресуде до истека рока за исплату и одбијени су захтеви туженог и умешача за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3025/19 од 03.09.2019. године, жалба тужиље је одбијена, а жалба умешача на страни туженог усвојена и пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П 533/17 од 02.04.2019. године преиначена у усвајајућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је одбијен тужбени захтев тужиље у целини, а у преосталом делу првостепена пресуда је потврђена, с тим што је тужиља обавезана да умешачу на страни туженог на име трошкова поступка исплати 33.000,00 динара у року од 15 дана под претњом извршења.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да је тужиљина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је рођена ... године и као сувозач у аутомобилу је повређена у саобраћајној незгоди која се догодила 23. марта 2004. године у Аутомобил је био осигуран од аутоодговорности код умешача на страни туженог „ББ“ из ... по полиси – зеленој карти са важећим осигурањем у тренутку настанка незгоде, а суд је у овој парници умешачу дозволио ступање на страни туженог. Возач аутомобила ВВ је оглашен кривим због пропуста у саобраћају правноснажном пресудом од 10. октобра 2006. године и кажњен за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 201. став 3. у вези члана 195. став 3. КЗ РС.

Због последица саобраћајне незгоде тужиља је прву парницу против туженог покренула 10. октобра 2005. године и тај поступак је окончан правноснажном пресудом на основу признања 08. новембра 2005. године којим је тужени обавезан да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете по основу претрпљених физичких болова, страха, душевних болова због умањења животне активности и наружености исплати укупно 635.000,00 динара и на име накнаде материјалне штете по основу

трошкова лечења 218.000,00 динара, као и да јој накнади трошкове поступка у износу од 85.035,00 динара. Иначе тужилја је шест месеци пре саобраћајне незгоде имала ишијас, а у незгоди је задобила убој главе, слабинског дела кичменог стуба, крвни подлив лица око левог ока, огуљотину у пределу слабине, убој предела левог бубрега, оштећње међупршљенског јастучета између четвртог и петог слабинског пршљена са притиском на живце на десно и на болничком лечењу се налазила један дан. Међутим, због болова у пределу кичме и ноге јавила се 28. октобра 2005. године лекарима и утврђено је да има остатак диска у кичменом стубу па је подвргнута оперативном захвату 04. јануара 2006. године, а због напукле репне кости оперисана је још два пута током 2012. и крајем 2015. године. Након незгоде одстрањена јој је и штитна жлезда која болест не стоји у последичној вези са незгодом. Као последица незгоде код тужилје постоји умањена способност за рад у струци која је непромењена од априла 2006. године до данас и износи 40%. Постоји ограничена покретљивост лумбалног дела кичме у свим правцима средњег степена, слабост десне ноге, што тужилју ограничава да обавља било које послове који подразумевају физичко напрезање нарочито да подиже и носи било какав терет до три килограма у једном захвату, дужевремено ходање или стајање, било какво ходање по неравном или клизавом терену, савладавање архитектонских препрека, дуже временско седење, нарочито ако је изложена ниско фреквентним вибрацијама, рад у принудном положају кичменог стуба, рад у лошим климатским и микроклиматским условима. Због овог ограничења тужилји је потребна помоћ један сат дневно. Она може сама да обавља активности везане за личну хигијену. Живи у домаћинству са мајком старом ... година, а до саобраћајне незгоде није радила у струци, а радила је краћи временски период у Након саобраћајне незгоде одјавила се код Националне службе за запошљавање, није тражила посао, мајка обавља у кући све домаћинске послове, кућни буџет је заједнички и тужилја не плаћа својој мајци било какву накнаду за пружене услуге.

Другу тужбу тужилја је против туженог поднела 18. новембра 2008. године и тај поступак је правноснажно окончан пресудом од 10. фебруара 2011. године којим је због погоршања покретљивости кичменог стуба по основу додатног умањења животне активности од 5% и додатне наружености од 5%, те умањене животне активности од 25%, тужени је обавезан да тужилји за физичке болове, страх, душевне болове због умањене животне активности и наружености исплати по 100.000,00 динара са каматом и да накнади парничне трошкове. Трећи пут, тужилја се обраћа туженом са захтевом за накнаду имовинске и неимовинске штете 15. маја 2014. године, с тим што поставља захтев за нематеријалну штету због додатних 15% умањења животне активности и први пут поставља захтев за накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде и то у виду накнаде за туђу негу и помоћ. Тужени јој је у мирном поступку на име нематеријалне штете исплатио додатних 870.000,00 динара 10. новембра 2014. године, као и материјалну штету за период од 01. јуна 2011. до 31. октобра 2014. године у износу од 577.210,18 динара на име изгубљене зараде и 367.203,89 динара на име накнаде за туђу негу и помоћ, а од 01. новембра 2014. године исплаћује јој месечно ренту од 14.423,80 динара, као и на име накнаде за туђу негу и помоћ 8.625,00 динара. Код тужилје постоје хронични болови и они ће се лечити доживотно. Укупно је тужени тужилји до сада на име накнаде нематеријалне штете исплатио 1.905.000,00 динара, а на име материјалне штете 944.414,07 динара. Разлика између зараде коју би могао да оствари запослени са IV степеном стручне спреме и исплаћене накнаде за временски период од 23. марта 2004. до 31. јула 2018. године износи 4.252.436,81 динар, а максимална сума осигурања по полиси умешача на страни тужене од 10. децембра

2003. године износи 9.596.125,00 динара, тако да она није исцрпљена досадашњим исплатама.

У овој парници, која је покренута тужбом од 10.11.2014. године тужиља тражи нематеријалну штету и то по основу физичких болова, страха, душевних патњи због умањене животне активности и због наружености у укупном износу од 1.300.000,00 динара, а тражи и накнаду имовинске штете и то по основу изгубљене зараде у месечном износу од 41.825,00 динара почев од 23.03.2004. године па до подношења тужбе уз умањење износа који је по том основу примила, тако да тражи укупно 4.734.564,82 динара, а тражи и месечну ренту у износу од по 41.825,00 динара почев од 23.10.2014. године па убудуће. Такође по основу накнаде за туђу негу и помоћ потражује износ од по 10.350,00 динара почев од 23.03.2004. године па до подношења тужбе, односно укупно, уз одбитак износа који је по том основу примљен, од 885.146,11 динара као и по основу туђе неге и помоћи убудуће по 10.350,00 динара. Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 27/15 од 05.09.2017. године делимично је усвојен тужбени захтев у односу на накнаду нематеријалне штете док је захтев за накнаду материјалне штете по свим траженим видовима одбијен. Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3875/17 од 05.12.2017. године потврђена је првостепена пресуда у односу на накнаду нематеријалне штете, док је иста укинута у односу на тражену материјалну штету и предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку, након што је дозволио умешачу ступање у парницу, првостепени суд је нашао да нису основани приговори застарелости потраживања које су истакли тужени и умешач на страни туженог, па је делимично усвојио тужбени захтев на начин како је наведено. Међутим, по мишљењу другостепеног суда потраживање је застарело имајући у виду да је 2006. године констатовано умањење радне способности, а да је тужба поднета у новембру 2014. године. При томе, по мишљењу другостепеног суда чињеница да тужени добровољно тужиљи исплаћује ренту и накнаду по основу туђе неге и помоћи не утиче на застарелост потраживања, а осим тога тужиља није ни доказала да трпи штету због умањене радне способности.

Овакав закључак другостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан односно заснован на правилној примени материјалног права, а што тужиља основано наводи у ревизији. Није споран навод из одлуке другостепеног суда да је тужиља први пут поставила захтев за накнаду материјалне штете туженом и то ван суда 15. маја 2014. године и да је тужени по том захтеву прихватио да исплати материјалну штету по основу изгубљене зараде - умањене радне способности и по основу туђе неге и помоћи почев од 01. јуна 2011. године као и да од 01. новембра 2014. године тужиљи исплаћује ренту по основу умањене радне способности од 14.423,80 динара, те накнаду по основу туђе неге и помоћи у износу од 8.625,00 динара. У одговору на тужбу у овој парници тужени је истакао приговор застарелости потраживања, али је такође и навео да ће и убудуће месечно, а на основу понуде од 28.10.2014. године и сагласности тужиље њој да исплаћује месечну ренту и накнаду по основу туђе неге и помоћи од 23.048,80 динара односно да ће јој исплаћивати оне износе које је плаћао почев од 01. новембра 2014. године. Другостепени суд с позивом на одредбу члана 366. ЗОО сматра да се у овом случају не ради о писменом признању застареле обавезе те да се отуда не ради о одрицању од застарелости. По мишљењу овог суда у конкретном случају чињеница да тужени почев од 01. новембра 2014.

године исплаћује тужиљи ренту по основу умањене радне способности односно губитка зараде као и накнаду по основу туђе неге и помоћи и да је у одговору на тужбу навео како је већ наведено, може се третирати као признање застареле обавезе из члана 366. у вези члана 365. ЗОО. У прилог оваквог става иде и одредба члана 366. став 2. ЗОО која исто дејство као писменом признању даје и давање каквог обезбеђења за застарело потраживање. У конкретном случају тужени не да само обезбеђује наведено потраживање већ исто и исплаћује и не спори да ће то и убудуће чинити. Дакле, може се закључити да постоји неспорно потраживање тужиље за ренту као и за накнаду по основу туђе неге и помоћи и то у оном износу који тужени исплаћује. Пресудом другостепеног суда, с обзиром на чињеницу да се наведени износи исплаћују по основу признања туженог, а не по основу судске одлуке, поравнања или неког другог акта који има својство извршне исправе одбијањем тужбеног захтева у целини практично се тужиљи укида и право које неспорно има. Имајући у виду учешће и право умешача у парници, како је то прописано чланом 217. ЗПП, истицање застарелости потраживања од стране умешача не може имати супротно дејство од акта који је извршио тужени, односно од његовог признања потраживања. При свему томе овај суд не доводи у сумњу правни став другостепеног суда о застарелости права на накнаду штете по члану 376. ЗОО, али имајући у виду време подношења тужбе у овој парници, све уз изузетак у делу неспорне обавезе код ренте и накнаде за туђу негу и помоћ.

С обзиром да је другостепени суд сматрајући да је потраживање застарело, па да је практично застарело и само право, пропустио да детаљније оцени разлоге првостепеног суда у вези износа ренте и накнаде по основу туђе неге и помоћи, а што је све од одлучујућег значаја за правилну примену материјалног права, другостепена одлука је морала бити укинута на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду све што је наведено, па ће поново оценити истакнути приговор застарелости, а након тога донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић